

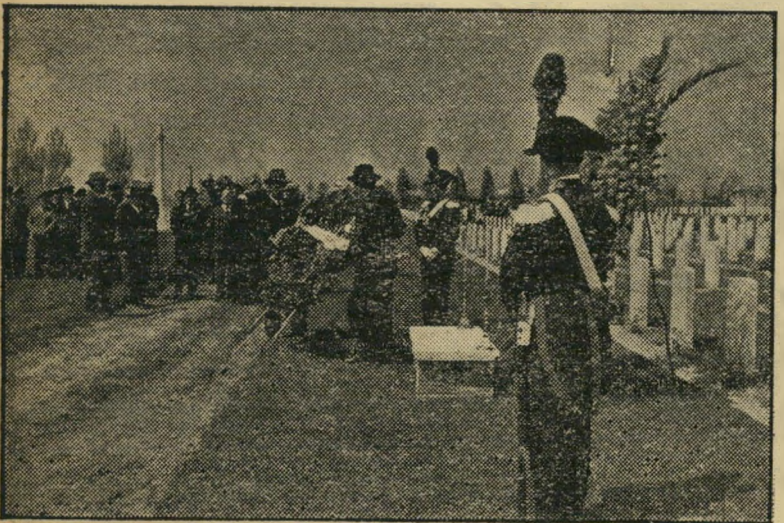
חתונה צבאית בכננוזי — חייל ארצישראלי וצעירה יהודית מקומית

משה שרת עם חיילים (לבושי תחתונים) בחזית איטליה

הרנע ההיסטורי: הנפת הדגל העברי במדבר בניגוד לפקודה

1955: הנחת זר על קברי חללי הבריגדה באיטליה על ברכי אשליות האבות, יצירת כפיהם של הבנים

במדבר, נפגעו מסכנות המלחמה סחות מאשר מפגעי השיעמום. פלוגה אחת, בה שרת כקצין עמוס (בני ג'י. 2) כן גוריון, הרגה את השיעמום על ידי הזנה מאירגנת של קירות בסוף הלך וחזר בחול.

רוב דוברי הישוב או ראו בהחזקת חיילים הארצישראליים במדבר סכסכים בריטי כדי למנוע את פרסום מאמץ המלחמה הי ארצישראלי בעולם. סיבה משכנעת יותר: האנגלים לא היו מעוניינים לספק חומר תעמולה לגבלס, שטען כי בריטניה משרתת את היהודים, העדיפו להצניע את חלקם של היהודים בכוחותיהם.

שיתוף חיליים בשנת 1955 מת קבל הרושם כאילו היה הישוב מאוחד בי דעתו למען הגיוס לצבא הבריטי, וכאלו הוכיח הגיוס את נכונותו ללא צל של ספק. שתי ההנחות אינן מובנות מאליהן.

בפרוץ מלחמת העולם השנייה עמד הישוב כולו בסימן ההתנגשות הנסתרת בין שתי השקפות העולם. מצד אחד עמדה הנהגה המפלגתית, שהלכה בדרך המקובלת של שתדלנות יהודית גלונית, במהדורה מ' תוקנת. בצד השני עמד הנוער העברי, שגדל בארץ, היה חזיר רוח חרשה לגמרי.

רעיון הבריגדה נבע במקורו מן השתדלנות. לעיני היומנים עמדה תמונה כזאת: בסוף המלחמה יתכנסו מנהיגי העולם, יחלקו את פירות המלחמה באופן צודק, בהתאם למאמץ של כל אחד. אם יתברר כי העם היהודי תרם את חלקו, יקבל חלק מן הפרק, למשל את עצמאות ארץ ישראל. אם יתברר שלא תרם תרומה, יעברו על דרישותיו לסדר היום.

לכן היה חיוני בעיני השתדלנים כי תרומת הישוב תפורסם בעולם, וכי תיתרם בגלוי, תחת דגל יהודי, בשם המפורש. הבריגדה הייתה הגשמת חלום זה.

היה זה כמובן חלום נאיבי, חסר שחר. בסוף מלחמת העולם עוד התקיימה ועידת שלום בנוסח המאה ה-19. הלגיון היהודי ש' הוקם ביזמת זאב ז'בוטינסקי, יכול היה לי סמל צד בויכוח. אולם בסוף מלחמת העולם השנייה חילק העולם בין המעצמות הגדולות בלי כל הסוואה. איש לא שם לב אם היתה קיימת בריגדה יהודית.

פלמ"ח מול באפס. היחידים שהרגישו באמיתות זו, ושראו בגיוס לצבא הבריטי צעד מוזק, היו מקימי הפלמ"ח ומקימי לחי"ה ה' פלמ"ח, ובציקר ראשי הקיבוץ-המאוחד, פת' חו בויכוח מר, דרשו להקציב את כל ה' כוחות לכוח העברי העצמאי המגויס במחרת, נתקלו בהתנגדות נמרצת של דוד בן גוריון ומשה שרת. כשהוקמו הגדודים היהודיים כי מסגרת חטיבת הבאפס הבריטית, דרשו דובי רי האסכולה הפלמ"חית כי הגדודים יושארו לפחות בארץ. הנהגת הסוכנות דרשה את ההיפך: שחילי הגדודים יישלחו בהקדם האפשרי למדבר המערבי ולחזית האיטלקית.

לא היה זה ויכוח סרק. הגדודים בארץ יכלו לשמש בסיס למרידה צבאית בשעה הכושר, בש תוף עם הפלמ"ח. הגדודים באיטליה, תחת מרות בריטית, לא יכלו לפעול בשעת הכושר.

העפלה והברחה. אם תרמו המגויסים בצבא הבריטי בכל זאת תרומה חשובה לי מאבק המכריע בארץ ישראל, הרי היה זה בי ניגוד לכל חשבונות המנהיגים. כמו בכל שאר השטחים באותה תקופה, נוצרו העובדות כתוצאה מלחץ מלמטה, נדחפו המנהיגים על ידי העם. הנוער העברי יצק את כוחהיים הבריאים שלו לתוך הדפוסים שנוצרו על-ידי המנהיגים. היין החדש נשפך לתוך הקנקן ה' ישן.

את התרומה העיקרית תרמה הבריגדה, וחי יילי שאר היחידות שבמקרה לא צורפו לי חטיבה, בצורה שאיש לא יכול היה לחזות מראש. יוזמי הגיוס לא ידעו כי הנאצים יעברו לשיטה של השמדה טוטאלית של מליוני יהודים. הם גם לא ידעו כי בסוף המלחמה יישארו באירופה מאות אלפי יהודים שרודי הפליטה. אולם החיילים הארצישראליים המחוקקים מצאו לפנייהם מצב זה, עברו מיד לתפקיד חדש: אירגון העליה ה' בלתי חוקית של השירדים.

תרומה שניה של הבריגדה הייתה הברחת הנשק הבריטי, בכמויות רציניות. ביחוד לק ראת סוף המלחמה, כשהנצחון פורר את ה' מוראל של הצבא, הועברו בהצלחה כמויות ניכרות של נשק קל. השיא הושג על-ידי יחידה של חיל-ההנדסה בעיראק, שמכרה את כל הציוד הכבד של הפלוגה, כולל כולדור זרים, השתמשו בכסף להקמת כפר בישראל. **הכרז והצניזה**. תרומה שלישית, חשיר בה לא פחות: החיילים מן הצבא הבריטי היו היחידים שרכשו לעצמם נסיון באירגון (המשך בעמוד 12)

להשתתף בפתיחת בית-הספר לכלכלה על-שם אליעזר קפלן, נודע להסתדרות ממקור מהימן כי מונטור עומד להקים מפעל גדול, בו יושקעו מיליוני דולארים. מפעל כזה יהיה מתחרה רציני לסולל בונה — אם יוקם.

אנשי סולל בונה החלו לדאוג לכך שה מפעל החדש לא יוקם. הם פנו למונטור, הציעו לו נחם שמן: הם יעמידו אותו בראש חברת אפ"ל, מפעל ההשקעה ההסתדרותי, במזרם הונגם של המשקיעים זרים.

בסוף השבוע עדיין לא נענה מונטור לי הצעה, הוסיף לשקול מה עלול להביא לו רוחיים גדולים יותר. דבר אחד היה ברור: מונטור יקבל את ההצעה בתנאים הרצויים לו — אם יקבל אותה בכלל — יגשים בכך את חיק הטבע הבלתי-מעורער: סוף שנודר להחילה.

היסטוריה תוחיים על הסני

בשתי רבבות בחים ישראלים השבוע הוא שבוע חג. פועלים ופקידים, אנשי התישבות ואנשי עסקים, שהצעיר בהם הוא עתה בן

חיילת ארצישראלית בא. ט. פ.

ימאי ארצישראלי בצי הימי לתוך קנקן ישן, יין תוסס חדש

28 והמבוגר מעל ל-50, יוצאו מהארונות מעילים ישנים, עטורים שורות של אותות, שפורזו על-ידי הצבא הבריטי ביד רחבה. חמש-עשרה שנים אחרי שראשוני הארצישראליים, יהודים וערבים, עמדו בתור בי בית-הוד התלאביבי, כדי להתגייס לגדוד הראשון של חפ"ש ארצישראליים (מס' 601), ועשר שנים אחרי שיחידות יהודיות שונות הוכרו כבריגדה יהודית, חוגגת המדינה את חג ההרנדבות.

מעטים מבין החיילים זכו לטבילת-אש ממש. הראשונים, שהתגייסו לפני קריאת ה' מוסדות, עוד הספיקו להשתתף בקרב על צרפת, היו החיילים הבריטיים האחרונים שפוגו אחרי דנקר מאדמת צרפת, בגמל סך מלו. אחדים מהם התגייסו לקומנדו (מס' 51), השתתפו בכיבוש ברדיה במדבר המערבי ובכיבוש איתריאה וחשב מיני האיטלקים. לרוב חיילי הצבא הבריטי, ממתנדבי ארץ ישראל, אין זכרונות כל כך סוערים. הם כילו את ימיהם בתפקידי משמר שיגריים